

Inatsisartuni ilaasortaq Laura Taunajik, Siumut
/MAANI

Tunumi qilalukkanut qernertanut pisassiissutit pillugit § 37 naapertorlugu apeqqutit akineqarnerat

Tunumi qilalukkanut qernertanut pisassiissutit pillugit Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1 malillugu Naalakkersuisunut apeqqutinik sisamanik saqqummiussaqaqputit. Apeqqutit uannut akineqartussanngortinneqarsimapput.

Apeqqutit:

- 1. Ilumoorpa tunumi qilalukkat amerlassusaannik kisitsinissaagaluq tikaagullinnik kisitsinissamik taarserneqarsimasoq?**
- 2. Tunumi qilalukkanut pisassiissutaasartut amerliniarlugit Naalakkersuisut pilersaaruteqarpat?**
- 3. Pisassat qilalukkanut qernertanut qaqortanullu Tasiilami 18-it amerliniarlugit Naalakkersuisunit pilersaaruteqartoqarpa?**
- 4. Amerlineqassappata tamanna qaqugu naatsorsuutigineqassava?**

1-imut) Ilumoorpa tunumi qilalukkat amerlassusaannik kisitsinissaagaluq tikaagullinnik kisitsinissamik taarserneqarsimasoq?

AIS 2015-imi oqaasertaliunneqartut erseqqaarissimangillat, taamaammallu tamanna iluarsineqarsimavoq, tamannalu UPA 2015-imi akuersissutigineqarsimalluni.

Pinngortitaleriffik Trans Northatlantic Sighting Survey-mik taaneqartartumi (T-NASS) 2015-imi peqataasussaavoq, tassanilu ilaatigut Tunumi arfeqassutsip misissuiffiginissaa ilaassaaq .

Tunumi qilalukkat qernertat 2008-mi kisitsiffigineqarput, tamannalu Danske Miljøstyrelsemit aningaasatigut tapiiffigineqarpoq. 2009-miilli, avataaniit annertungaatsiartumik aningaasaliisoqarneratigut, najukkamilu piniartunit iluaquteqarnikkut Pinngortitaleriffik ukiut tamaasa Illoqqortoormiuni qilalukkat qernertat sananeqaataat assigiinngitsutigut misissuiffigineqarput, paasiniaanerillu tamakku 2015-imi nanginneqassapput.

2015-imi Pinngortitaleriffik Tunumi qilalukkanik qernertanik kisitsinissamik pilersaaruteqanngilaq. Tamatumunnga pissutaavoq kisitsineq suliaralugu akisussamat, tamannalu 2015-imi Pinngortitaleriffiup ingerlatissallugu akissaqartinngilaa.

09-06-2015
Suliap normua 2015-115557
All. nr. 1980377

Postboks 269
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Fax: (+299) 34 63 55
E-mail: apnn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Pinngortitaleriffimmit nalunaarutigineqarpoq ukiut tulliuttut tallimat iluanni Tunumi qilalukkanik qernertanik kisitsinissaq nutaaq ingerlanneqarsinnaassasoq. Nalunaarutigineqarsinnaavoq qilalukkanik qernertanut nutaamik siunnersuisoqarnissaani susassaqarfimmi nutaamik kisitsisoqarnissaa utaqqineqarmat.

PAIAN aamma Pinngortitaleriffimmit akissuteqaatit sukumiinerusumik takujumallugit ilanngussa takujuk

2-3-mut) Tunumi qilalukkanut qernertanut qaqortanullu pisassiissutit qaffannissaannut kiisalu Tasiilami qilalukkanut qernertanut qaqortanullu pisassiissutit qaffannissaannut Naalakkersuisut pilersaaruteqarpat.

Siullertut taaneqassaaq Tunumi qilalukkanik qaqortanik piniarneqarsinnaasunik soqangimmat, taamaammallu taakkununga biologit siunnersuinerannik peqarani (2015-imi § 37 naapertorlugu apeqqut nr. 34 innersuussutigineqarpoq), taamaammallu matumani akissutigineqartoq Tunumi qilalukkanut qernertanuinnaq tunngavoq. Tunumi qernertanik qilalugaqarfiusuni marlunni pisassiissutigineqartut 2012-imi biologit kingullermik siunnersuinerat aallaavigalugu aalajangersarneqarput, tamannalu NAMMCO-mi aamma JCNB-mi ataatsimoortumik ilisimatuussutsikkut suleqatigiissitaliap suliaraa. Qernertanik qilalugaqarfiusuni marluusuni pisassiissutit allanngortinnissaannut Naalakkersuisut pilersaaruteqanngillat, aatsaallu tamanna pisinnaassaaq siunnersuineramik nutaamik takkuttoqariarpat, tamannalu tamanut tusarniaatigereerlugu APNN-imit naliliiffigineqareerpat.

4-mut) Amerlineqassappata tamanna qaqugu naatsorsuutigineqassava?

Massakkorpiaq NAMMCO-mi aamma JCNB-mi ilisimatuussutsikkut ataatsimoortumik suleqatigiissitaliaq ilisimatuussutsikkut nalunaarusiap nutaap naammassiniarneranik suliaqarpoq, taannalu siunnersuinissamut nutaamut tunngavissamik pilersitsissaaq, nalunaarusiarlu JCNB-mi oktober 2015-imi ataatsimiinnissami eqqartorneqassaaq. Ataatsimiinneq tamanna pereerpat Naalakkersuisut ilisimatinneqassapput, tamatumalu kingorna tamanut tusarniaasoqarluni. Taamatut nutaamik siunnersuineq siusinnerpaamik 2016-imi pisassiissutit aallartiffianni tamanut saqqummiunneqarsinnaassaaq, siunnersuinerlu Naalakkersuisunit akuersissutigineqareerpat, taamaalinerani tusarniaanermut akissutigineqartut ilanngunneqareerpata.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Inussiarnersumik Inuulluaqqusilluta

Karl-Kristian Kruse

Ilanngussaq

PAIAN-imit akissutit

2015-imut Aningaasanut Inatsisissatut Siunnersuummi (februar 2015-imeersumi) 77.05.02-mut missingersuutitut ilanngussami taaneqarpoq: "Aningaasaliissutit 2015-imi 920.000 kr.-inik qaffanneqarput Aningaasat Tunumi qilalukkanik qernertanik kisitsinermut atorneqassapput".

2015-imut Aningaasanut Inatsimmi eqqortumik oqaasertalenera imatut isikkoqarpoq: "Aningaasaliissutit 2015-imi 920.000 kr.-inik qaffanneqarput. Aningaasat programmip Trans North Atlantic Sightings Survey - T-NASS-ip ataani kisitsinermut atorneqassapput".

Allanneri imaalillugit allanngortinneqarput aningaasat immikkut atugassanngortinneqartut Tunumi qilalukkanik qernertanik kisitsinissamut immikkut atorneqartussaajunnaarmata. Kisiannili NAMMCO aqqutigalugu aningaasanik allanik pissarsisoqarsimavoq, taamaalillunilu T-NASS programmi arfernik angisuunik Tunumi misissuisoqarnissaani nangingeqarsinnaalerpoq. NAMMCO-mi ilisimatussutsikkut Komitep aningaasat avataaneersut nutaat atorlugit programmi tamakkerlugu pilersaarusiornialerpa.

T-NASS 2015 The North Atlantic Marine Mammal Commissionimi nunat sisamaallutik ilaasortaasut ataatsimoorlutik.

Pinngortitaleriffimmit akissut

2015-imi Tunumi qilalukkanik qernertanik kisitsisoqarnissaa Pinngortitaleriffiup pilersaarutiginnisaannarsimavaa. Aningaasanut inatsisini siusinnerusukkut saqqummersinneqartuni ilassutitut aningaasaliissutini "arferit" allannagit "qilalukkat qernertat" allanneqarsimanerat kukkunerusimassaaq. Ilanngullugu nassiupparput allakkiaq 2013-imi suliarisimasarput, taannalu Tunumi arfernik kisitsisoqassatillugu aningaasanik immikkut pisariaqartitsigaangatta atortarsimavarput, allakkjarlu nutaaq alla Kitaani timmisartukkut kisitsisarnerup annertusarnissaanut aningaasanik atuinissarput siunnersuutigigaangatsigu atortagarput.

Tunu pinnagu Kitaata pineqarnerulernissaanut pissutaavoq Tunumi kisitsisimaneq NAMMCO-mut assut soqutiginaateqarsimammat, tamannalu aatsaat soqutiginarsinnaalluni Island, Norge aamma Kalaallit Nunaat Islandip, Jan Mayenip aamma Tunup eqqaanni kisitsinernut peqataappata. Maajip qaammataani paasitinneqarpugut Jan Mayenip eqqaani misissuinissanut Norgep peqataanissartik namminneq aningaasalersorsinnaanngikkaat, taamaammallu nalilersimavarput Kalaallit Nunaannut ajunnginnerpaassasoq aningaasat Kitaani kisitsisarnerup annertusaaffigineqarnissaanut atorneqarpata.

Nutaatut nalunaarutigisinnaavarput sapaatip akunnera kingulleq NAMMCO-mi norskeq suleqatigisarput Atlantikup Avannaani arfernik kisitsisoqarnissaanut aningaasaliissutinik tunineqarsimammat, massakkullu Norskit Islandimiullu aningaasaataat atorlugit Islandip, Jan Mayenip aamma Tunup eqqaanni arfernik kisitsisoqarnissaa oqaloqatigiissutigalugu aallartissimagatta. Taamak sivikitsigisumik piffissalernerqarluta aggustimi kisitsinissanut timmisartumik pissarsisinnaanissarput 100 %-imik qulakkeersinnaanngilarput, sunali

tamarmi iluatsissinnaassappat Pinngortitaleriffik Kitaani Tunumilu arfernik kisitsinissamik ingerlatsisinnaassaaq.

Tamatumanili arfernik angisuunik kisitsinissaq pineqarpoq, pingaarnerpaajussallutillu tikaagullit kisinneqarnissaat. Qilalukkanik qernertanik kisitsisoqarniarpat kangerluit qinngorpasissui ilanngullugit timmiffigineqarnissaat pisariaqassaaq, tamannalu NAMMCO-p pilersaarutaannut naapertuutinngilaq.

Tunumi qilalukkanik qernertanik piniartarneq pillugu siunnersuisarnermut, NAMMCO-p aamma JCNB-p ataanni qilalukkat qernertat qaqortallu pillugit ilisimatuussutsikkut suleqatigiissitanut tunngatillugu paasissutissat pigeriikkat nalilersorniarlugit marsimi ataatsimiittoqarpoq. Suleqatigiissitap nalunaarusiani NAMMCO-mut aamma JCNB-mut tunniutissavaa, taakkulu Kalaallit Nunaat siunnersortussaassavaat 2015-imi ukiakkut ataatsimiittoqalerpat (ataatsimiinnerit marluk assigiinngitsut, tamatumani suleqatigiiffiit immikkut sulisut marluk pineqarmata).

Tunumut tunngatillugu siusinnerusukkat siunnersuisarnerit iluarsiiffinissaat kisimi pineqarpoq, siunnersuisarnerillu pisarineqartunut kisitsisinik nutaanik naatsorsueriaatsinillu suliareqqitanik aallaaveqarput. Siunnersuisoqarnissaani imatut allannguisoqarnissaa ilimananngilaq, tassami 2008-p kingorna nutaamik kisitseqqittoqarsimanngimmat. Nutaamik kisitsisoqareerpat nutaajunerusumik siunnersuisoqarnissaa ilimagineqarsinnaavoq. Pinngortitaleriffik 2018 nallertinnagu Tunumi qilalukkanik qernertanik kisitsinissamik ingerlatsissamaarpoq.